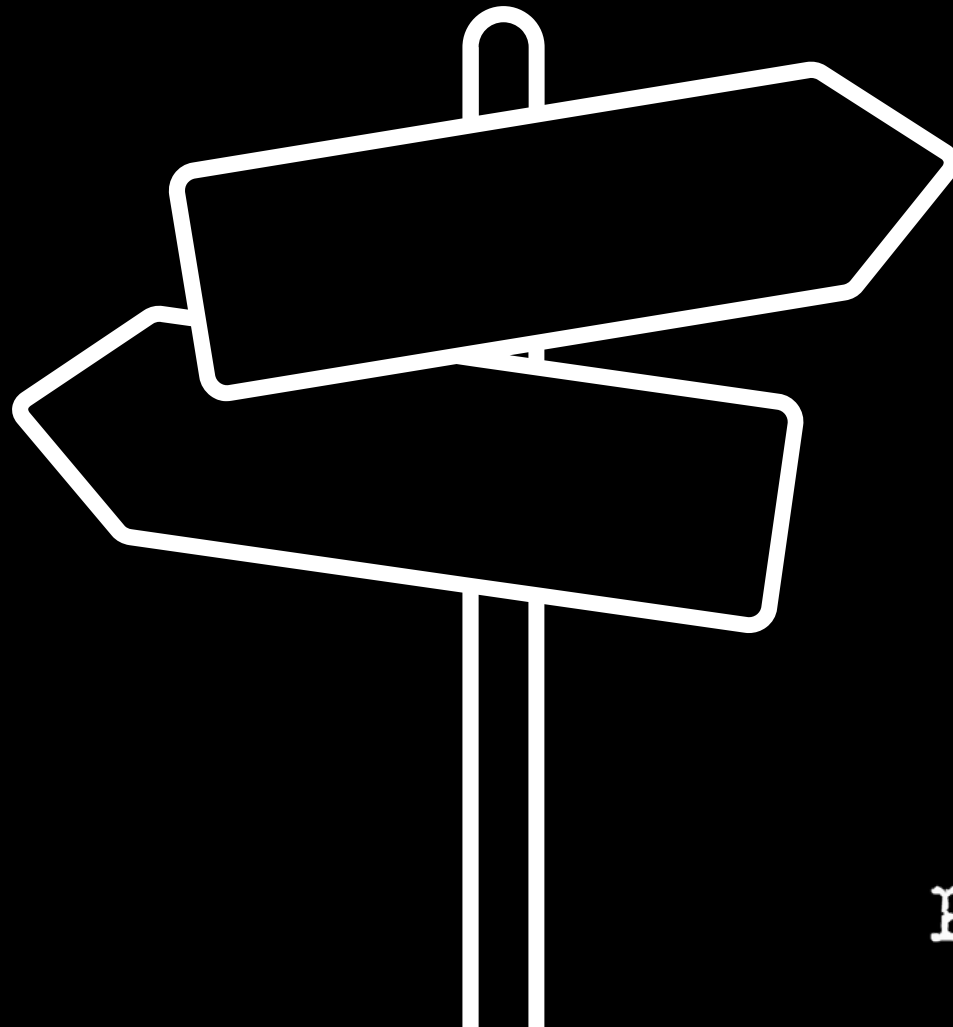

WEGWIJZER HYBRIDE STRAATWERELD

Partner in Crime

Wat is deze wegwijzer?

Deze wegwijzer is een hulpmiddel voor professionals die werkzaam zijn binnen het jeugdveiligheidsdomein. In dit document vind je verwijzingen naar bestaande kennis, tools en tips met betrekking tot de hybride straatwereld anno 2026.

Wat is die 'hybride straatwereld'?

Op basis van onderzoek weten we dat 'de straat' vandaag de dag niet zozeer gezien moet worden als een fysieke plek, maar veel meer als een **symbolische ruimte: een leef- en belevingswereld**. Deze wereld vormt een aantrekkelijke alternatieve context voor [risicojongeren](#), omdat zij hier meer kansen ervaren dan in andere delen van de samenleving. Jongeren voor wie de straat hun belangrijkste sociale context vormt, noemen we **straatgeoriënteerd**.

Uit onderzoek blijkt dat de hedendaagse straat bovendien in grote mate vorm en invulling krijgt in het online domein; via smartphones en op platformen als Snapchat, Tiktok en Telegram. We verwijzen daarom naar deze straatwereld als een **hybride werkelijkheid**, een context waarin on- en offline dwars door elkaar heen lopen en in constante wisselwerking met elkaar verkeren.

Het gebruik van geweld en het plegen van criminaliteit spelen in die straatwereld een belangrijke rol. Hoewel deze context daarmee veel overeenkomsten vertoont – en in sommige gevallen zelfs overlapt – met de wereld van de georganiseerde misdaad ('de onderwereld'), wordt uit onderzoek duidelijk dat beide werelden eigen dynamieken, activiteiten en gedragsverwachtingen kennen. Zo zijn straatgeoriënteerde jongeren vaak jonger, hebben hun delicten vaak een meer uitvoerend karakter en geldt criminaliteit voor hen over het algemeen niet als een alternatief voor werk binnen de reguliere arbeidseconomie.

Hoe gebruik je dit document?

Op de volgende pagina vind je verschillende thema's die samenhangen met de hedendaagse straatwereld. Als je op een van de zoekbalken klikt, kom je terecht op een pagina met externe links naar bestaande kennis, tools en tips over dit betreffende thema.

Als je rechts onderin op het huisje (🏠) klikt, keer je terug naar de pagina met thema's.

Straatreputaties

Geweld

Wapens

Straattaal

Drugshandel

F-game

Criminele uitbuiting

Drill

Straatreputaties

De straatwereld kan worden gezien als een denkbeeldige ruimte waarbinnen spelers of groepen spelers strijden voor het verwerven van specifieke reputaties en die zich daardoor in een bepaalde hiërarchie tot elkaar verhouden.

Het claimen van deze straatreputaties gebeurt aan de hand van wat we de 'performance van straatidentiteit' noemen. Deze performance draait om het construeren en communiceren van een geloofwaardige rol van jongere van de straat. In de strijd om reputaties tonen straatgeoriënteerde jongeren zich tegelijk druk met het deconstrueren van de performances van andere spelers. Uiteindelijk is een straatreputatie een door andere spelers geloofde en bekrachtigde performance van straatidentiteit.

Zijn gwn UK fans die zijn gaan leven wat ze rappen ipv rappen wat ze leven (Roks, De Jong & van den Broek, 2024)

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Handreiking rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid (van den Broek, de Jong & Moussaid, 2022)

"STRIJDERS": Een verkennend onderzoek naar de rol van meiden binnen de straatcultuur van Delfshaven (Stichting JOZ, 2022)

Fragment Project Ismail: Drillrap Vanaf 6m (NPO, 2021)

#HOUHETSTRAAT: Straatcultuur op social media? (Roks & van den Broek, 2017)

Real Gangstas: Legitimacy, Reputation, and Violence in the Intergang Environment (Lauger, 2012)

Who You Claim: Performing Gang Identity in School and on the Streets (Garot, 2010)

Geweld

Op basis van decennia aan onderzoek weten we dat geweld het meest centrale thema vormt van de straatwereld. Het speelt een belangrijke rol in de manier waarop straatgeoriënteerde jongeren met elkaar omgaan. 'Op straat' wordt uitschelden, bedreigen, mishandelen of wapenbezit en -gebruik over het algemeen niet beschouwd als gewelddadig noch als strafbaar gedrag.

Bovendien vervult geweld een belangrijke functie in het innemen en bevechten van (status)posities. Om serieus genomen te worden door anderen is het voor straatgeoriënteerde jongeren belangrijk een zekere bereidheid en gereedheid tot het gebruik van geweld tentoon te spreiden.

Explainer: Straatboetes (Geweldig Rotterdam, 2026)

Wat kunnen we doen aan uit de hand gelopen jongerengeweld in Beverwijk? (NPO Radio 1, 2025)

Social media and organizing violent crime against persons and properties (Van Berkel, Kleemans & Mooij, 2025)

De online drillcultuur in Rotterdam: provocaties, bedreigingen en beefs op social media (Roks & Van den Broek, 2022)

Tijdljn "Chat op het Net" (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2022)

Handreiking rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid (van den Broek, de Jong & Moussaid, 2022)

Dominantiestrijd en vernederingspel: een microsociologische analyse van jeugdgeweld (Weenink, 2016)

Young People and Territoriality in British Cities (Kintrea et al., 2008)

Wapens

Het uitstralen van een zekere bereidheid en gereedheid tot het gebruik van geweld speelt een belangrijke rol in de wereld van de straat.

Het bezit en het vertoon van vuur- en steekwapens kan bijdragen aan deze reputatie. Bovendien is het dreigen met en het gebruik van geweld 'op straat' veel meer genormaliseerd dan binnen andere delen van de samenleving.

Met deze kennis is het niet verwonderlijk dat straatgeoriënteerde jongeren op basis van onderzoek meer betrokken blijken bij wapens dan hun leeftijdsgenoten. Het is belangrijk te begrijpen hoe de relatie tussen de straat en wapens precies in elkaar steekt, om te kunnen komen tot succesvolle interventies.

Telegramterreur | Aflevering 3: Telegram als marktplaats voor wapens en munitie (BNR, 2025)

Kreeg een REVOLVER, want een MES was NIET GENOEG (NOS Stories, 2025)

Respect and anxiety: Guns as ambiguous symbols for criminally involved youth in Sweden (Hedlund, Wästerfors & Tutenges, 2024)

Met wetenschap beter bewapend (NCSR, 2024)

WAPENHANDELAAR laat WAPEN zien | Undercover Sven (NPO, 2024)

Een scherpe blik op steekwapenproblematiek (Bureau Beke, 2024)

“Het is een probleem, maar niet voor mij” (Weerman, Roks, van den Broek & Willink, 2022)

Podcast De Dag: Waarom jongeren met messen rondlopen (NPO Radio 1, 2021)

De waarheid over steken: deel 1 | deel 2 (NOS, 2019 & 2020)

Straattaal

Taal vertelt ons veel over de sociale context waarvan het een product is. Het doorgronden van de taal die zich ontwikkelt in interactie tussen straatgeoriënteerde jongeren is daarom essentieel om 'de straat' te begrijpen. Niet alleen omdat er een verhullende werking uitgaat van straattaal, maar ook omdat de manier waarop deze jongeren met elkaar communiceren ons leert over populaire thema's, dominante groepen en onderlinge verhoudingen binnen de bredere straatwereld.

Straattaal behelst niet alleen verbale communicatie, maar ook nadrukkelijk gebaren, symbolen en (digitale) beeldtaal.

Woorden uit straattaal hebben verrassend lang leven: 'Osso is gwn je crib man' (Volkskrant, 2026)

Van 'osso' tot 'fittie': straattaal blijkt een blijvertje in Nederland (NOS Nieuws, 2026)

De Sociëteit: Jongerentaal (NPO, 2025)

De betekenis van emoji's: het begrijpen van de geheime taal van onze jeugd in Rotterdam (Politie, 2025)

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Waar komt die Straattaal toch vandaan? (NPO, 2023)

Life At The Niteshop: Video essay over Slanguage & Identiteit (Concrete Blossom, 2022)

Smibanese woordenboek (Prof. Soortkill, 2019)

'Wash is dit normaal?' Het Hollands van de Marokkaanse Nederlander (van Maris, 2018)

A Drill Dictionary (Britse straattaalwoordenlijst)

Drugshandel

Straatgeoriënteerde jongeren zetten binnen de economie van de straat hun ondernemend talent op verschillende manieren in om inkomsten te genereren. Een van deze manieren is aan de hand van de handel in verdovende middelen. In veel gevallen gaat dit om softdrugs als [cannabis](#), [snus](#), [lachgas](#), [THC-snoepjes](#), [honeypacks](#) en [lean](#). Wanneer straatgeoriënteerde jongeren zich bezighouden met de handel in harddrugs, is dit vaak in opdracht van - en aangestuurd door - oudere personen. Platforms als Telegram en Snapchat fungeren in veel gevallen als marktplaats waarop vraag en aanbod van drugs bij elkaar komen.

Straatgeoriënteerde jongeren spelen bovendien soms een rol bij drugsgerelateerde delicten, vaak in opdracht van de georganiseerde misdaad. Meer informatie hierover vind je op de pagina over [criminele uitbuiting](#).

Papi & Penoze: 06-dealers (NPO, 2025)

Jonge drugscriminelen: Een kwalitatief onderzoek naar de achtergrondkenmerken en instroommechanismen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit (De Jong, van der Geest & Adjimbaks, 2024)

Onderscheidende kenmerken van jonge drugsverdachten (CBS, 2023)

Leskaart Status, erkenning en verleidingen van het snelle geld (Openbaar Ministerie & Diversion, 2023)

Waarom drugsdealers van Telegram houden (NOS, 2023)

Dealers in de dop: Een kwalitatief onderzoek naar jonge aanwas in de drugscriminaliteit (Politie, 2022)

Website dealenmetdrugs.nl (NHVeilig, 2022)

Deal With It: Drugscriminaliteit door de ogen van (ervaringsdeskundige) jongeren (NHVeilig, 2022)

Laat je niet misleiden door afwijkende prijzen (Roks & Hendriksen, 2021)

F-game

F-game (of kortweg 'F') is een verzamelterm die door straatgeoriënteerde jongeren wordt gebruikt om te verwijzen naar verschillende vormen van digitale fraude. Waar straatcriminaliteit voorheen hoofdzakelijk bestond uit (offline) vermogens-, drugs- en geweldsdelicten, maken in de hybride straatwereld ook strafbare feiten als phishing en WhatsApp-, pinpas- of belfraude onderdeel uit van de 'economie van de straat'.

Straatgeoriënteerde jongeren zien 'F' als een aantrekkelijke vorm van criminaliteit omdat het relatief gemakkelijk is, er geen fysiek contact met slachtoffers plaatsvindt en de pakkans laag is. Vaak worden delicten uitgevoerd in netwerken. Op basis van onderzoek weten we dat jongeren daarbij verschillende rollen innemen en dat zij vrijwel nooit bij alle fases betrokken zijn. Zij hebben - zoals zij het zelf noemen - allen hun eigen 'functie'.

F-Game, de onzichtbare wereld van online fraude: [YouTube](#) | [Spotify](#) (Vrijspraak de podcast, 2026)

Website [veiliginternetten.nl](#) (Ministerie van Economische Zaken, 2025)

Undercover Sven: Hoe jongeren duizenden euro's stelen van oudjes (NPO, 2025)

Routekaart Samenwerken bij online jeugdcriminaliteit (Partner in Crime, NHVeilig & CCV, 2024)

Flowchart F-game (Politie, 2024)

Jongline: Een handreiking over fenomenen, gevaren en kansen in de online leefwereld van jongeren (De Jong vanuit Actiecentrum Veiligheid en Zorg, 2023)

Mensen OPLICHTEN voor F-GAME | De waarheid over online fraude (NOS Stories, 2022)

De Wereld van F-game (Parool Misdaadpodcast, 2022)

F-gamers die 'mapsen', 'swipen' en 'bonken': Een netnografisch onderzoek naar fraude en oplichting op Telegram Messenger (Roks & Monshouwer, 2020)

Criminele uitbuiting

Criminele uitbuiting is een vorm van mensenhandel waarbij iemand wordt gedwongen om strafbare feiten te plegen. Straatgeoriënteerde jongeren vormen een interessant doelwit voor de georganiseerde misdaad. Als slachtoffer van criminele uitbuiting komen zij vaak in beeld als geldezel, explosievenlegger of uithaler. Bij alle delicten valt hetzelfde patroon te herkennen: de uitvoerende jongeren dragen de risico's, terwijl de aanstuurders veelal buiten beeld blijven en de meeste winst opeisen.

Jongeren die worden uitgebuit voelen dit zelf niet altijd zo. Er lijkt namelijk niet altijd sprake van drang of dwang. Als minderjarigen zelf kiezen om klussen uit te voeren, kan echter alsnog sprake zijn van criminele uitbuiting.

Meldroute 'Criminele uitbuiting' (Zorg- en Veiligheidshuis, 2025)

Criminele uitbuiting: je gaat het pas zien als je het doorhebt (Beeld en Geluid & Gemeente Amsterdam, 2025)

Handreiking 'Criminele uitbuiting & LVB' (Koraal, 2025)

Telegramterreur | Aflevering 1: Een explosief is op Telegram zo geregeld (BNR Nieuwsradio, 2025)

Papi & Penoze: Aanslagen (NPO, 2025)

Gepakt met een BOM in je tas (NOS, 2024)

Wie zijn de explosievenleggers in Rotterdam? (NRC, 2024)

BUIT: Een E-learning voor professionals (NHVeilig & Fier, 2024)

Via Snapchat of in nachtclubs: zo ronselen drugsdealers hun uithalers (Nieuwsuur, 2024)

Explainer: Geldezels (Politie, 2022)

Kijken met andere ogen (CKM, 2022)

Drill

Drillmuziek is het jongste subgenre van straatrap. Hoewel de term 'driller' oorspronkelijk gold als synoniem voor drillrapper – iemand die drillmuziek maakt – gebruiken straatgeoriënteerde jongeren de term tegenwoordig vooral om te verwijzen naar leeftijdsgenoten die betrokken zijn bij rivaliserend groepsgedrag. Een driller is in hun ogen iemand die wapens draagt, anderen uitdaagt, zijn of haar wijk verdedigt en betrokken is bij geweld. Het vervaardigen van muziek is in die betekenis geen vereiste om 'driller' te zijn.

Het is belangrijk stil te staan bij de verschillende betekenissen die door actoren worden toegekend aan de term 'drill(er)'. Hoe dan ook lijkt drill te fungeren als eigentijds vehikel waarlangs straatgeoriënteerde jongeren hun (groeps)identiteit vormgeven.

De Drill: Liefde voor muziek, haat voor elkaar (NPO Doc, 2025)

Media zetten rap in verkeerd daglicht: “Muziek wordt gezien als de oorzaak van geweld” (EUR, 2024)

Handreiking rivaliserend groepsgedrag in een hybride werkelijkheid (van den Broek, de Jong & Moussaid, 2022)

Drillboekje voor professionals (de Jong, 2021)

Veroorzaakt drillrap dodelijke steekpartijen? (Robby Roks bij Universiteit van Nederland, 2021)

Cappen voor Clout? (Roks & van den Broek, 2020)

Ballad of the Bullet (Stuart, 2020)

Kleine jongens steken niet (Volkskrant, 2020)

A Drill Dictionary (Britse straattaalwoordenlijst)

U.K. Drill slang cheat sheet (Reddit-forumpagina over drillvocabulaire)

Colofon

Publicatie

Januari 2026

Auteurs

Jeroen van den Broek & Joran de Jong

Website

www.partnerincrime.nl

Contact

info@partnerincrime.nl